

та сервісі, що відповідає культурним і споживчим очікуванням. Отже, дослідження показало, що світові торговельні мережі демонструють ефективність завдяки інноваційним технологіям, сталому розвитку, оптимізації ланцюгів постачання та адаптації до локальних ринків. Українським підприємствам важливо вивчати ці аспекти для підвищення своєї конкурентоспроможності та впровадження найкращих світових практик.

Список використаних джерел:

1. Шевченко Т. Інноваційні кластери та їхній вплив на розвиток економіки: порівняльний аналіз України та Європейського Союзу. *Економічний розвиток регіонів*. 18. 2022. С. 45–52.
2. Каліна І.І., Шуляр Н.М., Хорошенко А.П. Роль якості в підвищенні конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому та міжнародному ринках: теоретичний аспект. *Економічний простір*. № 188. 2023. С. 55–59.
3. Резнік Н.П., Руденко С.В., Пилипчук К.М. Основні характеристики поняття логістики і системи управління ланцюгами постачань. *Innovation and Sustainability*. № 3. 2022. С. 95–102.
4. Стецюк А. Розвиток та удосконалення онлайн маркетингу в організації, на прикладі ТОВ «Епіцентр К»: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 073 – менеджмент / наук. кер. О.А. Сороківська. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2024. 78 с.
5. Гринько, Т.; Гвініашвілі, Т.; Котловська, Н. Управління конкурентоспроможністю підприємств оптової торгівлі. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 49–53. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-9>.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Федотов К. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЛЬ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Земельні ресурси є основою природного середовища та відіграють ключову роль у функціонуванні екосистем і забезпеченні життєдіяльності людства. Вони включають у себе різноманітні характеристики, такі як географічне розміщення територій, рельєф, склад і якість ґрунтів, рослинний покрив, водні ресурси, кліматичні особливості та мінеральні багатства надр. Земельні ресурси слугують не лише просторовою основою для розвитку різних галузей економіки, а й є головним засобом виробництва в аграрному та лісовому господарствах. Їх раціональне

використання безпосередньо впливає на продовольчу безпеку, екологічну стабільність та економічний розвиток країни. Україна володіє значним земельно-ресурсним потенціалом, що є вагомим чинником її економічного зростання. Родючі чорноземи, сприятливі кліматичні умови та значна площа сільсько-господарських угідь створюють передумови для розвитку ефективного агропромислового комплексу. Однак, для забезпечення сталого розвитку необхідно впроваджувати сучасні методи землекористування, спрямовані на збереження й відтворення родючості ґрунтів, раціональне використання водних ресурсів та мінімізацію негативного впливу на довкілля. Зниження рівня деградації ґрунтів, запобігання ерозійним процесам, рекультивація порушених земель та оптимізація агроландшафтів є важливими аспектами стратегії раціонального землекористування. Економічна ефективність використання земельних ресурсів визначається показниками продуктивності сільськогосподарських угідь, рівнем прибутковості аграрних підприємств та раціональністю використання земельного фонду. Впровадження сучасних технологій, таких як точне землеробство, цифрове моделювання агроєкосистем, біологічні методи захисту рослин, дозволяє значно підвищити ефективність використання земель при одночасному зменшенні негативного впливу на природу. Важливо також розвивати систему земельного моніторингу, що дозволить оцінювати стан ґрунтів, прогнозувати їхню продуктивність і визначати оптимальні стратегії землекористування.

З екологічної точки зору, земля є не просто ресурсом, а невід'ємною складовою екосистеми, яка взаємодіє з іншими природними елементами, такими як вода, повітря, флора і фауна. Важливим завданням є забезпечення екологічного балансу через запровадження методів органічного землеробства, сівозмін, біологічного збагачення ґрунтів, а також відновлення природних ландшафтів і лісосмуг. Використання земельних ресурсів має враховувати не лише поточні потреби суспільства, а й інтереси майбутніх поколінь, що вимагає розробки довгострокових стратегій екологічно безпечного землекористування.

У сучасних умовах особливої уваги потребує правове регулювання земельних відносин. Необхідно забезпечити ефективний контроль за використанням сільськогосподарських земель, запобігати їхньому нецільовому використанню, незаконному відчуженню та деградації. Впровадження дієвих механізмів ринку землі, підтримка фермерських господарств, розвиток кооперативного руху,

стимулювання інвестицій у агросектор сприятимуть підвищенню ефективності землекористування та зміцненню економічного потенціалу держави.

Земельні ресурси є найважливішим компонентом природного середовища, що безпосередньо впливає на формування екосистем, соціально-економічний розвиток та життєдіяльність людини. Вони включають у себе територіальне розташування, рельєф, тип і якість ґрунтів, рівень забезпеченості водними ресурсами, рослинний покрив, а також кліматичні й мінеральні особливості. Як один із основних засобів виробництва, земля відіграє ключову роль у сільському та лісовому господарствах, промисловості, будівництві й транспортній інфраструктурі. Рациональне управління земельними ресурсами має стратегічне значення для забезпечення екологічної стійкості та економічного зростання держави. Україна володіє значним земельним потенціалом, адже сільськогосподарські угіддя займають 70,5% її території, з яких 57% припадає на орні землі. Найбільша частка світового земельного фонду припадає на Азію (25%), тоді як найменша – на Австралію та Океанію (6%). Глобальний земельний фонд становить приблизно 13,4 млрд. га, проте розподіл придатних для сільськогосподарського використання земель є нерівномірним. В окремих регіонах цей показник сягає 86%, що свідчить про високу розораність земель, яка, однак, може супроводжуватися підвищеною екологічною вразливістю [1].

З економічної точки зору, ефективність використання земельних ресурсів оцінюється за рівнем продуктивності сільськогосподарських угідь, фінансовими показниками аграрних підприємств, інвестиційною привабливістю та конкурентоспроможністю агросектору. Важливо створювати механізми стимулювання екологічно відповідального землекористування, зокрема через систему субсидій, податкових пільг і грантових програм для фермерських господарств, які впроваджують екологічно безпечні методи ведення господарства.

Отже, земельні ресурси є стратегічним національним багатством, від ефективного використання якого залежить продовольча безпека, екологічна стабільність і економічне зростання країни. Запровадження інноваційних методів землекористування, посилення правового контролю та інтеграція екологічних підходів у ведення сільського господарства сприятимуть збереженню унікального земельного потенціалу України.

Список використаних джерел:

1. Головка Л.М. Проблеми екологічної ефективності землекористування на території України . *Економіка природокористування*. 2020. № 2. С. 102–110.
2. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Перерва Б.К. Особливості формування конкурентних переваг підприємства в кризових умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 11. С. 22–30. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.11.22>.
3. Гринько Т.В. Комплексний підхід оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції як конкурентної переваги. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 5, т. 3. С. 142–145.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Широких Д. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОЇ
ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Виробничо-комерційна діяльність підприємства виступає базовою основою його функціонування, стійкості та динамічного розвитку в умовах сучасної ринкової економіки. Цей багатогранний та комплексний процес охоплює всі ключові етапи господарської діяльності: від створення продукції або надання послуг до їх ефективного просування на ринок, реалізації кінцевим споживачам і забезпечення післяпродажного обслуговування.

На першому етапі здійснюється організація виробничих процесів, яка включає планування, використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, а також впровадження новітніх технологій для досягнення високої якості продукції [3; 4]. Особливу увагу приділяють питанням оптимізації витрат, підвищення продуктивності праці та зменшення негативного впливу виробництва на довкілля.

Другою важливою складовою є управління комерційною діяльністю підприємства. Цей аспект передбачає розробку та реалізацію ефективних стратегій збуту, маркетингових кампаній, організацію логістичних процесів, роботу з клієнтами, а також формування конкурентоспроможного іміджу підприємства. Збут продукції супроводжується аналізом ринкової кон'юнктури, врахуванням споживчих вподобань, встановленням оптимальної цінової політики, а також пошуком нових каналів збуту, що сприяє збільшенню частки ринку [1].